

2008000105010001
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
LANGUAGE THROUGH LITERATURE - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject: **LANGUAGE THROUGH LITERATURE - V**
  - c. Subject Code No: **2008000105010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Choose the correct answer from the options given below:

10

1. What happens when your mind is tranquil?
  - a) You feel insult keenly
  - b) Your ill-thoughts cease
  - c) You become selfish
  - d) Your wishes are denied
2. Who wrote the poem 'Stay Calm'?
  - a) Grenville Kleiser
  - b) D H Lawrence
  - c) Edgar Allan Poe
  - d) W B Yeats
3. What does the poet consider more terrifying than money?
  - a) Power
  - b) Sanity for money
  - c) insanity for money
  - d) All the above
4. What is the poet afraid of?
  - a) Giving money
  - b) Being robbed of his money
  - c) Money-mad fellow men
  - d) All the above
5. The poet accuses science of driving the Elfin away from
  - a) Wood
  - b) Green grass
  - c) Flood
  - d) Car
6. Who is Hama dryad?
  - a) A goddess of hunting
  - b) A nymph living in water
  - c) A nymph living in tree
  - d) An elfin

7. What complaints does the poet have against science?
 a) Science does not allow the poet to soar in fantasy
 b) Science has altered things with her peering eyes
 c) Science has dragged Diana from her chariot
 d) All the above
8. W B Yeats was _____
 a) An American poet
 b) An Irish poet
 c) An English poet
 d) A Canadian poet
9. _____ half his folk were in bed' means
 a) Half his parishioners were sleeping
 b) Half his parishioners were too lazy to get up from bed
 c) Half his parishioners were sick
 d) All the above
10. What type of poem is a ballad?
 a) A poem of 14 lines
 b) A poem that tells a story
 c) A poem grieving someone's death
 d) A prayer

Q.2 Write a critical summary of Swami Vivekananda's views on religions and Hinduism as presented in his speeches at the Parliament of the World's Religions. **12**

OR

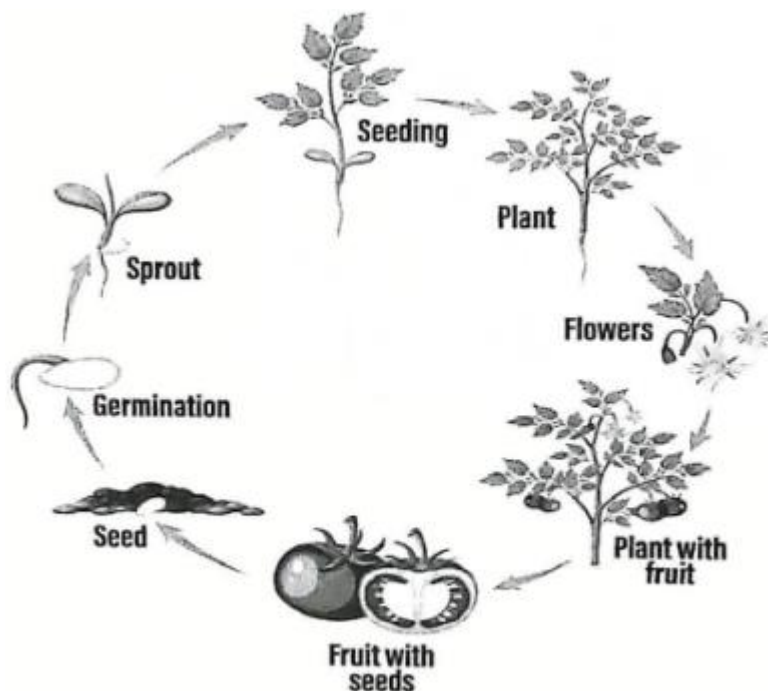
'Neither men nor beast can deter her.' Evaluate the journey of Mother Teresa as a Christian missionary in the light of this statement. **12**

Q.3 A. Interpret any ONE of the following diagrams and write a brief description: 08

1. The following is the classification of crops based on seasons in India. Write a description of it.

SL NO.	NAME OF THE CROP	SEASON	TIME	CROPS HARVESTED	Traits
1.	Kharif	Monsoon	June to November	Rice, cotton, maize, sugarcane, millet	Requires lot of water
2.	Rabi	Winter	November to March	Wheat, gram, barley, tobacco	Requires not much water
3.	Zaid	Summer	March to June	Fruits and veggies	Requires not much water

2. The following is the pictogram of the life-cycle of a fruit-plant. Write a brief description explaining it.

B. Write a speech on any ONE of the following:

1. An argumentative speech in favour of banning the smoking in public places
2. A vote of thanks to be delivered at the end of the annual function of your college

10

OR

B. Develop a debate on any ONE of the following:

1. Advertising does more harm than good.
2. Putting wild animals in cages in zoos is cruel

10

Q.4 Do as directed: (Any TEN)

Fill in the blanks using the appropriate form (singular or plural) of the verb given in brackets. Use the verbs in the tense suggested.

10

1. There (be - simple past) a big restaurant here five years ago.
2. Twenty years _____ (be - simple present) a long period.
3. The jury. (be - simple past) dissolved after the case.
4. Either those children or Ravi _____(break - present perfect) this frame.
5. Every student _____(finish - present perfect) the project.
6. My spectacles _____(miss-present progressive).

Fill in the blanks with the appropriate form of the adjectives given in the brackets:

7. She owns the _____(expensive) car in the entire neighbourhood.
8. He walks _____(fast) than his father.
9. She is going to Canada for _____(further, farther) studies.
10. He is as _____(smart) as his brother.
11. This dish is _____(tasty) than the one we had last time.
12. She spoke _____(loudly) than any other speaker.

*****

2008000105010002
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
WRITTEN AND SPOKEN COMMUNICATION SKILLS - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject: **WRITTEN AND SPOKEN COMMUNICATION SKILLS - V**
  - c. Subject Code No: **2008000105010002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Answer following question briefly (Any Five)

10

- 1) How is empathy different from sympathy?
- 2) Why is the customer very important for any business?
- 3) Why is good self-esteem important for personal growth and finding employment?
- 4) Do honest people suffer more often than dishonest people? Why?
- 5) Why do companies conduct orientation programme for new recruits regularly?
- 6) Why is cross-cultural communication important?
- 7) Does language unite or divide people in the workplace?

Q.2 A. Write dialogue on situation given below. (Any one)

07

1. Dinesh speaks to Narendra, who could not clear the final round of selection to the National Defense Academy.
2. Rini's father dissuades his daughter and her friend from going to Mumbai during the monsoon.

B. Write paragraph in 150 words on following. (Any one)

07

1. Write about an honest employee who has been dismissed by his employer due to the latter's wrong judgment.
2. Write about an employee you know or have heard of who quit their job to find another one to suit their temperament.

2008000105020001
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK-I

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

<p>Instructions:</p> <p>1. Fill up strictly the following details on your answer book</p> <p>a. Name of the Examination : BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)</p> <p>b. Name of the Subject : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK-I</p> <p>c. Subject Code No : 2008000105020001</p> <p>2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.</p> <p>3. Figures to the right indicate full marks of the question.</p> <p>4. All questions are compulsory.</p>
--

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Choose correct answer from the options given for following questions. 15

1. Agreement the meaning of which is uncertain is
(A) void (B) Valid
(C) Voidable (D) Illegal

2. A shopkeeper's catalogue of price and display of goods in a shop with price list attached to it is:
(A) Valid offer to sell at printed/listed price
(B) An invitation to receive offer at printed/listed price
(C) An offer to sell at printed/listed price
(D) an express offer to sell at printed/listed price

3. In case where the consent is obtained by coercion, undue influence, fraud or misrepresentation the contract is
(A) Void (B) Unlawful
(C) Voidable (D) Valid

4. Contract without consideration is valid, when made
- (A) Out of Natural love and affection
  - (B) To Pay a time barred debt
  - (C) for creation of agency
  - (D) All of the above
5. Which of the following is person of unsound mind?
- (A) Idiot
  - (B) lunatic
  - (C) Drunken or intoxicated person
  - (D) All of them
6. Contracts with a pardanashin woman raises the presumption of
- (A) Domination of will
  - (B) Mistake
  - (C) Undue influence
  - (D) Fraud
7. Which of the following is not covered by heads of public policy ?
- (A) Trading with an alien enemy
  - (B) Contracts to do impossible act
  - (C) Trafficking in public office
  - (D) Marriage brokerage contract
8. Which of the following are the categories of reciprocal promises ?
- (A) Mutual and concurrent
  - (B) Conditional and dependent
  - (C) Mutual and Independent
  - (D) All of these.
9. In which of the following cases the contract is not discharged on grounds Of doctrine of frustration?
- (A) Difficulty in performance
  - (B) Commercial hardships
  - (C) Strikes, Lock-outs etc.
  - (D) All of these.
10. In which of the following cases, the contract is discharged by operation of law ?
- (A) Material alteration
  - (B) Insolvency
  - (C) Death of a promisor
  - (D) all of these
11. When prior to the due date of performance, the promisor absolutely refuses to perform the contract, it is known as
- (A) Actual breach of contract
  - (B) Cancellation of contract
  - (C) Anticipatory breach of contract
  - (D) Abandonment of contract

12. Who is protected under the contract of guarantee?
 (A) Guarantor (B) Third person
 (C) Creditor (D) Debtor
13. An example of bailment without a contract is _____
 (A) Giving a vehicle in a workshop for repair
 (B) Giving something in courier
 (C) Finder of the lost goods
 (D) None of these.
14. On whose insolvency the agency is terminated?
 (A) Sub agent (B) Del credere
 (C) Principal (D) Agent
15. Which of the following get protection of copyright in India ?
 (A) Original literary, dramatic or musical work
 (B) Cinematograph film
 (C) Computer Programme
 (D) All of these

Q.2 Answer in short [any four]

8

1. What is Maintenance and Champerty?
2. Define Fraud?
3. How does an offer lapse ?
4. What are Nominal Damages ?
5. List the rights available to a Bailee .
6. List the parties to the contract of guarantee.
7. What is agency by Ratification ?
8. List rights available to copyright holder.

Q.3

- (a) Explain any seven effects of an agreement with a Minor. **7**
 (b) Explain cases under which Doctrine of frustration is applicable. **6**

OR

- (a) Define Free consent and explain essentials of a free consent. **7**
 (b) Explain the rights of an agent. **6**

Q.4 Write short notes [Any two]

8

1. Devolution of Joint Rights and Liabilities
2. Revocation of continuing guarantee

3. Write differences between Fraud and Misrepresentation.
4. Ownership of Copyright

[B] Write short notes [any two]

6

1. Functions of a trademark
2. Mistake about subject matter
3. Novation
4. Discharge of Surety

*****

Gujarati Version

[Max.Marks.50]

Q.1 નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

15

1. કરાર જેનો અર્થ અનિશ્ચિત છે તે _____ છે.
(A) રદબાતલ
(B) માન્ય
(C) રદબાતલ થવા પાત્ર અથવા વર્જનીય
(D) ગેરકાયદે સર
2. દુકાનદારની કિંમતની સૂચિ અને કિંમત સાથેની દુકાનમાં માલનું પ્રદર્શન તેની સાથે જોડાયેલ યાદી છે:
(A) મુદ્રિત/સૂચિબદ્ધ કિંમતે વેચવા માટે માન્ય ઓફર
(B) પ્રિન્ટેડ/લિસ્ટેડ કિંમતે ઓફર પ્રાપ્ત કરવા માટેનું આમંત્રણ
(C) પ્રિન્ટેડ/લિસ્ટેડ કિંમતે વેચવાની ઓફર
(D) પ્રિન્ટેડ/લિસ્ટેડ કિંમતે વેચવા માટેની એક્સપ્રેસ ઓફર
3. એવા કિસ્સામાં જ્યાં સંમતિ બળજબરી, અયોગ્ય લાગવગ, છેતરપિંડી અથવા ખોટી રજૂઆતથી કરવામાં આવી હોય ત્યાં કરાર _____ છે
(A) રદબાતલ
(B) ગેરકાનૂની
(C) રદબાતલ થવા પાત્ર અથવા વર્જનીય
(D) માન્ય

4. અવેજ વિનાના કરાર માન્ય બને છે જ્યારે તે
- (A) કુદરતી પ્રેમ અને સ્નેહથી (B) મુદત બહારનું દેવું ચૂકવવું
(C) એજન્સીની રચના માટે (D) ઉપરોક્ત તમામ
5. નીચેનામાંથી કયો વ્યક્તિ અસ્વસ્થ મનનો છે?
- (A) મૂર્ખ વ્યક્તિ
(B) અસ્વસ્થ મનની વ્યક્તિ
(C) દારૂડિયો કે નશામાં ધૂત વ્યક્તિ
(D) તે બધા
6. પરદાનશીન સ્ત્રી સાથેના કરારો _____ ની ધારણાને વધારે છે
- (A) ઇચ્છાનું વર્યસ્વ (B) ભૂલ
(C) અયોગ્ય લાગવગ (D) છેતરપિંડી
7. નીચેનામાંથી કયું જાહેર નીતિ વિરુદ્ધની સમજૂતીઓ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતું નથી?
- (A) દુશ્મન દેશના નાગરિક સાથે વેપાર
(B) અશક્ય કાર્ય કરવા માટેના કરાર
(C) કાયદાની પ્રક્રિયાને ગૂંચળાવતા કરારો
(D) લગ્ન સંબંધિત કરાર
8. નીચેનામાંથી કયા પારસ્પરિક વચનોની શ્રેણીઓ છે ?
- (A) પરસ્પર અને સહગામી (B) પરસ્પર અને આધારિત
(C) પરસ્પર અને સ્વતંત્ર (D) આ તમામ.
9. નીચેનામાંથી કયા કેસમાં કરારને નિષ્ફળતાનો સિદ્ધાંત લાગુ પડતો નથી ?
- (A) કરારપાલનની મુશ્કેલી (B) વેપારી મુશ્કેલીઓ
(C) હડતાલ, તાળાબંધી વગેરે. (D) આ બધા કારણો.
10. નીચેનામાંથી કયા કિસ્સામાં, કાયદાની અમલ દ્વારા કરારમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે છે?
- (A) મહત્વના ફેરફાર (B) નાદારી
(C) વચન આપનારનું મૃત્યુ (D) આ તમામ

11. જ્યારે કરારપાલનની નિયત તારીખ પહેલાં, વચન આપનાર કરાર કરવા માટે બિલકુલ ઇનકાર કરે છે . તે _____ તરીકે ઓળખાય છે
 (A) કરારનો વાસ્તવિક ભંગ (B) કરાર રદ કરવો
 (C) પૂર્વોપેક્ષીત કરારભંગ (D) કરારનો ત્યાગ
12. જામીનગીરીના કરાર હેઠળ કોણ સુરક્ષિત છે?
 (A) બાંધકામ આપનાર (B) ત્રીજી વ્યક્તિ
 (C) વેણદાર (D) દેવાદાર
13. _____ કરાર વિનાના બેઈલમેન્ટ ઉદાહરણ છે.
 (A) સમારકામ માટે વર્કશોપમાં વાહન આપવું
 (B) કુરિયરમાં કંઈક આપવું
 (C) ખોવાયેલો માલ જેને જડયો હોય તે
 (D) આમાંથી કોઈ નહીં.
14. કોની નાદારી પર એજન્સીને સમાપ્ત કરવામાં આવે છે?
 (A) સબ એજન્ટ (B) ડેલ કેડેર
 (C) પ્રધાનકર્તા/પ્રિન્સિપાલ (D) એજન્ટ
15. ભારતમાં નીચેમાંથી કઈ કૃતિઓને માટે કોપીરાઈટનું રક્ષણ મળે છે ?
 (A) મૌલિક સાહિત્યિક, નાટ્યાત્મક, સંગીતિક અને કલાત્મક કૃતિઓ
 (B) સિનેમેટોગ્રાફ ફિલ્મ
 (C) કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામ
 (D) ઉપરના બધા

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઇપણ ચાર).

8

1. મેઇન્ટેનન્સ અને રેમ્પર્ટી શું છે.
2. દગાની પરિભાષા આપો
3. દરખાસ્ત કઈ રીતે રદ થઇ શકે છે
4. નામનું વળતર એટલે શું ?
5. બેઇલી ના હકો ની યાદી આપો.
6. જામીનગીરીના કરાર માટે પક્ષકારોની યાદી આપો.
7. અનુમોદન દ્વારા એજન્સી એટલે શું ?
8. કોપીરાઈટ ધારકને ઉપલબ્ધ અધિકારોની સૂચિ લખો.

- Q.3** (a) સગીર સાથેના સમજૂતીની કોઈપણ સાત અસરો સમજાવો. 7
(b) નિષ્ફળતાનો સિદ્ધાંત લાગુ પડે તેવા કિસ્સાઓ સમજાવો. 6
- અથવા**
- (a) મુક્ત સંમતિની વ્યાખ્યા આપો અને મુક્ત સંમતિના આવશ્યક તત્વોની યર્થા કરો 7
(b) એજન્ટના અધિકારો સમજાવો. 6

Q.4 ટુંકનોંધ લખો. (કોઇપણ બે) 8

1. સંયુક્ત હક અને જવાબદારી ની સંક્રમણ
2. ચાલુ જામીનગીરીનું રદીકરણ
3. દગો અને ગેરરજૂઆત ના તફાવત લખો
4. કોપીરાઈટની માલિકી

(B) ટુંકનોંધ લખો. (કોઇપણ બે) 6

1. ટ્રેડમાર્ક ના કાર્યો
2. વિષયવસ્તુની ભૂલ
3. નવા કરાર
4. જામીનની મુક્તિ

*****END*****

2008000105030001
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
BUSINESS ADMINISTRATION - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

<p>Instructions:</p> <p>1. Fill up strictly the following details on your answer book</p> <p>a. Name of the Examination : BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)</p> <p>b. Name of the Subject : BUSINESS ADMINISTRATION - V</p> <p>c. Subject Code No : 2008000105030001</p> <p>2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.</p> <p>3. Figures to the right indicate full marks of the question.</p> <p>4. All questions are compulsory.</p>
--

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 (A) Answer Multiple-Choice Questions.

10

1. According to which approach the use of fund is neglected.
  - A. Traditional Approach
  - B. Modern Approach
  - C. Too-wide Approach
  - D. Extensive Approach

2. Due to lack of_____ either the business constantly experiences shortage of funds or the question of abundance (excess) of funds arises.
  - A. Financial Planning
  - B. Financial Management
  - C. Source of Funds
  - D. Finance Function

3. If the earnings are 4,50,000 and the expected rate of return is 15%, what will be the capitalized amount?
  - A. 30,00,000
  - B. 32,00,000
  - C. 45,00,000
  - D. 40,00,000

4. To whom is the unit credit generally available?
- A. Creditors
  - B. Investor
  - C. Debtor
  - D. Financial institution
5. _____play an important role in maintaining the quality of products and products by providing goods to the company.
- A. Suppliers
  - B. Customers
  - C. Creditor
  - D. The public
6. To get the letters to be sent from each department means to _____?
- A. Disposal of letters
  - B. Distribution of Letters
  - C. Classification of letters
  - D. Collecting letters
7. The task related to the decision of dividend policy is the task of _____
- A. Distribution of Net Profit
  - B. Planning of Capital
  - C. Determining assets management policy
  - D. Monitoring cash receipts
8. Which approach includes all transactions involving cash?
- A. Traditional approach
  - B. Modern approach
  - C. Too-wide approach
  - D. Practical approach
9. In alleviating society's unemployment problem, the expectation that business managers should contribute is the _____
- A. Responsibility towards society
  - B. Responsibility towards government
  - C. Responsibility towards consumer
  - D. Responsibility towards employees
10. E-data record equipment and devices include _____?
- A. Hard disk
  - B. USB Flash Drive
  - C. Cloud Storage
  - D. All of the above

(B) Fill in the blank given below

5

1. The proportion of equity capital and debt capital is known as_____
2. _____file can be read only with the help of computer software and other technologies.
3. _____is a cloud based online document storage system.
4. Paying much more amount than reasonable amount to purchase a running business means_____
5. _____sets and manages company policies, and also makes important decisions.

Q.2 Answer the following questions briefly. (Any Four)

8

1. State the financial decisions.
2. What is meant by risk?
3. What is meant by watered capital?
4. Is corporate social responsibility made mandatory for companies under the Companies Act, 2013?
5. What is cloud storage?
6. What is meant by office?
7. Explain the concept of working capital.
8. State the features of capital structure.

Q.3 Discuss the affecting factors of financial planning in detail.

13

OR

(A) Discuss the effects and remedies of under capitalization in detail.

7

(B) Discuss the Incidental functions financial management

6

Q.4 (A) Write a short note (Any two)

8

1. Social responsibility towards employee
2. Benefits of E-filing
3. Types of working capital
4. Importance of office management

(B) Case Study

6

ABC Ltd. is a mid-sized manufacturing company. The company wants to start its new project, for which the company has to release additional capital.

The current capital structure of the company is as follows:

Equity capital: The company has 60% equity, which includes promoters and public shareholders.

Debt capital: The remaining 40% of capital consists of loans.

A company has the following options for starting new projects.

1. Alternative to Equity capital

If ABC Ltd. If more equity is issued, ownership rights may arise, as new investors will have to contribute, and the ownership rights of the company may be divided.

2. Alternative to Debt Capital:

If ABC Ltd. If more debt is taken, the cost of interest will increase, and the financial leverage of the company will increase. However, the company is currently earning a good profit, so this could be a good option for the project.

According to you which option should the company choose to get new capital fund?

*****

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1

(A) બહુ-વિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

10

- આ અભિગમ મુજબ નાણાંના ઉપયોગની ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે.
  - પ્રાચીન અભિગમ
  - આધુનિક અભિગમ
  - અતિ વિશાળ અભિગમ
  - વ્યાપક અભિગમ
- _____ અભાવે કાં તો ધંધો સતત નાણાંની અછત અનુભવે છે અથવા નાણાંની વિપુલતાનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય.
  - નાણાકીય આયોજન
  - નાણાકીય સંચાલન
  - નાણાંનીપ્રાપ્તિ
  - નાણાકાર્ય
- જો કમાણી 4,50,000 હોય અને અપેક્ષિત વળતરનો દર 15% છે, તો મૂડીકૃત રકમ કેટલી હશે?
  - 30,00,000
  - 32,00,000
  - 45,00,000
  - 40,00,000

4. સામાન્ય રીતે એકમની શાખ પ્રાપ્યતા કોના માટે હોય?
- A. લેણદારો B. રોકાણકાર
C. દેવાદાર D. નાણાકીય સંસ્થા
5. _____કંપનીને માલ પૂરો પાડી ઉત્પાદન અને માલની ગુણવત્તા જાળવવામાં મહત્વનો ફાળો આપે છે.
- A. સપ્લાયર્સ B. ગ્રાહકો
C. લેણદાર D. જાહેરજનતા
6. સ્વાના કરવાના દરેક પત્રો દરેક વિભાગમાંથી મેળવવા એટલે_____?
- A. પત્રોનો નિકાલ B. પત્રોની વહેંચણી
C. પત્રોનું વર્ગીકરણ D. પત્રો ભેગા કરવા
7. ડિવિડન્ડ પોલીસીના નિર્ણયને લગતું કાર્ય એટલે_____
- A. ચોખ્ખા નફાની વહેંચણીનું કાર્ય
B. નાણાંનું આયોજન
C. મિલ્કત સંચાલનની નીતિ નક્કી કરવી
D. રોકડની આવક પર દેખરેખ
8. ક્યાં અભિગમમાં રોકડ સાથે સંકળાયેલા તમામ વ્યવહારોની સમાવેશ થાય છે ?
- A. પ્રાચીન અભિગમ B. આધુનિક અભિગમ
C. અતિ વિશાળ અભિગમ D. વ્યવહારુ અભિગમ
9. સમાજની બેકારીની સમસ્યા હળવી કરવામાં, ધંધાના સંચાલકોએ ફાળો આપવો જોઈએ એવી અપેક્ષા એટલે_____
- A. સમાજ પ્રત્યેની જવાબદારી
B. સરકારની પ્રત્યેની જવાબદારી
C. ગ્રાહકો પ્રત્યેની જવાબદારી
D. કામદારો પ્રત્યેની જવાબદારી
10. ઈ-ડેટા રેકોર્ડ સાધનો અને ઉપકરણોમાં_____ શામેલ છે?
- A. Hard Disk B. USB Flash Drive
C. Cloud Storage D. ઉપરોક્ત તમામ

(B) નીચે આપેલ ખાલી જગ્યા પૂરો

5

1. માલિકીની જામીનગીરીઓ અને નિશ્ચિત બોજવાળી જામીનીગીરીઓના પ્રમાણને_____ નામે ઓળખાવામાં આવે છે.
2. _____ ફાઇલને માત્ર કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર તેમજ અન્ય ટેકનોલોજીની મદદથી જ વાંચી શકાય છે.
3. _____ એ ક્લાઉડ આધારિત ઓનલાઇન દરતાવેજોનો સંગ્રહ કરવાની પદ્ધતિ છે.
4. ધંધાની ખરીદી કરવા વાજબી કિંમત કરતા ખૂબ વધુ કિંમતની ચુકવણી કરવી એટલે_____
5. _____ કંપનીની નીતિ ધડે છે અને સંચાલન કરે છે, ઉપરાંત મહત્વના નિર્ણયો લે છે.

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોનો ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

8

1. નાણાકીય નિર્ણયો જણાવો.
2. જોખમ એટલે શું?
3. પાણી યુક્ત મૂડીજણાવો.
4. કંપનીધારા, 2013 અન્વયે ધંધાકીય સામાજિક જવાબદારી કઈ કંપની માટે ફરજિયાત બનાવવામાં આવી છે?
5. ક્લાઉડ સ્ટોરેજ એટલે શું?
6. કાર્યાલય એટલે શું?
7. કાર્યશીલ મૂડીનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
8. મૂડી માળખાના લક્ષણો જણાવો.

Q.3 નાણાકીય આયોજનને અસર કરતા પરિબળોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

13

અથવા

- (A) અલ્પ મૂડીકરણની અસરો તથા ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
- (B) નાણાકીય સંચાલનના આનુષંગિક કાર્યોની ચર્ચા કરો.

7

6

Q.4 (A) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

8

1. કર્મચારીપ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી
2. ઇ- ફાઇલિંગના ફાયદા

3. કાર્યશીલ મૂડીના પ્રકાર
4. કાર્યાલય સંચાલનનું મહત્વ

(B) કેસ સ્ટડી

6

ABC Ltd. એક મિડ-સાઈઝની મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપની છે. કંપની પોતાનો નવો પ્રોજેક્ટ શરૂ કરવા ઇચ્છે છે, જેના માટે કંપનીએ વધારાની મૂડી બહાર પાડવી પડશે.

કંપનીનું વર્તમાન મૂડી માળખું નીચે મુજબ છે:

ઇક્વિટી મૂડી (Equity Capital): કંપની પાસે 60% ઇક્વિટી છે, જેમાં પ્રોમોટર્સ અને જાહેર શેરહોલ્ડર સામેલ છે.

દેવાં મૂડી (Debt Capital): બાકીના 40% મૂડીમાં લોનનો સમાવેશ થાય છે.

નવા પ્રોજેક્ટ્સની શરૂઆત કરવા માટે કંપની પાસે નીચે મુજબનાં વિકલ્પો છે.

1. ઇક્વિટીનો વિકલ્પ:

જો ABC Ltd. વધુ ઇક્વિટી બહાર પાડે કરે, તો માલિકીના હક્કની સમસ્યા ઊભી થઈ શકે છે, કારણકે નવા રોકાણકારોને હિસ્સો આપવા પડશે, અને કંપનીનો માલિકીનો હક્ક વહેંચાય તેવી પરિસ્થિતિ થઈ શકે છે.

2. દેવાં મૂડીનો વિકલ્પ:

જો ABC Ltd. વધુ દેવું લે છે, તો તેના પર વ્યાજ (interest)ના ખર્ચમાં વધારો થશે, અને કંપનીની નાણાકીય લીવરેજ (leverage) વધશે. જો કે, હાલમાં કંપની સારો નફો (profit) કમાય છે, તેથી આ પ્રોજેક્ટ માટે સારો વિકલ્પ હોઈ શકે છે. તમારાં મત મુજબ કંપનીએ નવું મૂડી ભંડોળ (fund) મેળવવાં કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ?

*****END*****

- (5) As a result of the New Industrial Policy, 1991:
- A. Prior approval of central government is required for establishing new undertakings, and expanding the present undertaking.
  - B. An industry intending to have more than 100 crore of assets is required to obtain the permission of the central government.
  - C. Prior approval of central government for establishing new undertakings and expanding existing undertaking is not required.
  - D. Two or more companies deciding to amalgamate are required to take the prior approval of the central government
- (6) Which factor has not been kept in mind by the Finance Commission for giving a share of taxes to states?
- A. Demographic changes in the state
  - B. Forest area in the state
  - C. Income inequality in the state
  - D. Level of education in the state
- (7) Which of the following statements is correct?
- A. The public sector was given a dominant position in the newly Independent India
  - B. The foreign trade policy post-Independence allowed free trade of all goods and services.
  - C. Monetary policy post-Independence sought to keep the CRR at a very low level.
  - D. None of the above
- (8) Which one of the following is not one of the dimensions to the Human Development Index?
- A. Health
  - B. Education
  - C. Living standards
  - D. Political freedom
- (9) Mixed economy means an economy where there is
- A. Existence of capitalism
  - B. Privatization, liberalization and globalization
  - C. Existence of both public and private sectors
  - D. Growing crops along with rearing animals
- (10) Infant mortality:
- A. is defined as the annual number of deaths of infant under 1 year old per 1,000 live births
  - B. Reflects the availability of primary education, the rights of employment and social security
  - (C) is life expectancy up to age 3.
  - (D) Reflects the availability of hospitals and childcare facilities, and the parents' wealth.

(B) Fill in the blanks

5

- (1) _____ is the maximum limit for small enterprise of manufacturing unit as per Small and Medium Enterprise Development act.
- (2) _____ is the present vice chairman of NITI Aayog.
- (3) Basket weaving, pottery and other handicrafts are examples of _____
- (4) _____ refers to relaxation of government restrictions usually in the areas of social and economic policies:
- (5) Reconstruction of sick public sector units is taken up by _____.

Q.2 Answer in brief (Any Four)

8

1. What is liberalisation of Indian industries?
2. What is human development?
3. What is an underdeveloped economy?
4. When was NITI Aayog set up? Who was the first chairman of NITI Aayog?
5. What is liberalisation of Indian economy?
6. State the main reasons for the growth of public sector enterprises in India.
7. Main causes of environmental pollution in India.
8. Define agro-based industries. Give examples.

Q.3 What is Human Development Index? How will you measure it? Explain in detail the significance of this concept.

13

OR

Explain the salient features of India's new industrial policy of 1991.

13

Q.4 (A) Write short notes (Any Two)

8

1. Difference between planning commission and NITI Aayog.
2. Difference between small scale and cottage industries.
3. Globalisation of Indian economy.
4. Measures to solve various problems of agro-based industries.

(B) Write short notes (Any Two)

6

1. Significance of Human Development Index.
2. Effects of industrial pollution in India.

3. Protective measures to promote small scale industries.
4. Problems of public enterprises in India.

*****

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 માંગ્યા પ્રમાણે લખો

(A) વૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો

10

- (1) આયોજન પંચ ની સ્થાપના કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી?
A. ૧૯૪૭   B. ૧૯૪૮   C. ૧૯૫૦   D. ૧૯૫૧
- (2) માનવ વિકાસ આંક 2018 માં ભારતનું સ્થાન કેટલામું છે?
A. 142 મું   B. 136 મું   C. 140 મું   D. 130મું
- (3) વસ્તી વૃદ્ધિનો ઉંચો દર એ કયા પ્રકારના અર્થતંત્ર ની લાક્ષણિકતા છે?
A. અત્યંત વિકસિત   B. અલ્પવિકસિત
C. A અને B બંને   D. એક પણ નહિ
- (4) PSE's ના વિનિવેશીકરણનો અર્થ_____
A. ઇક્વીટી શેરનું ખાનગીક્ષેત્રને વેચાણ કરવું.
B. કામગીરી બંધ કરવી
C. નવા ક્ષેત્રમાં રોકાણ
D. PSE's ના શેરની ખરીદી
- (5) 1991 ની નવી ઔદ્યોગિક નીતિ ના પરિણામે_____
A. નવી બાંહેધરી સ્થાપવા અને વર્તમાન બાંહેધરીનું વિસ્તરણ કરવા માટે કેન્દ્ર સરકારની પૂર્વ મંજૂરી જરૂરી છે.
B. 100 કરોડથી વધુ સંપત્તિ ધરાવતા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર સરકારની પરવાનગી મેળવવી જરૂરી છે.
C. નવી બાંહેધરી સ્થાપવા અને હાલના ઉપક્રમ ના વિસ્તરણ માટે કેન્દ્ર સરકાર ની પૂર્વ મંજૂરી ની જરૂર નથી.
D. બે અથવા વધુ કંપનીઓના મર્જર માટે કેન્દ્ર સરકારની પૂર્વ મંજૂરી લેવી જરૂરી છે.

(6) રાજ્યને કરનો હિસ્સો આપવા માટે નાણાંપંચ દ્વારા કયા પરીબળો ધ્યાનમાં રાખવામાં આવ્યું નથી?

- A. રાજ્યમાં વસ્તી વિષયક ફેરફાર
- B. રાજ્યમાં વનવિસ્તાર
- C. રાજ્ય માં આવકની અસમાનતા
- D. રાજ્યમાં શિક્ષણનું સ્તર

(7) નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?

- A. નવા સ્વતંત્ર ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રને પ્રબળ સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું.
- B. સ્વતંત્રતા પછીની વિદેશ વેપાર નીતિએ તમામ માલસામાન અને સેવઓના મુક્ત વ્યાપાર ને મંજૂરી આપી હતી.
- C. સ્વતંત્રતા પછી નાણાકીય નીતિએ CRR ને ખૂબ જ નીચા સ્તરે રાખવાની માંગ કરી
- D. ઉપરનું એક પણ નહિ

(8) નીચેનામાંથી કયું માનવ વિકાસ આંકના નિર્દેશક નથી ?

- A. આરોગ્ય
- B. શિક્ષણ
- C. જીવનધોરણ
- D. રાજકીય સ્વતંત્રતા

(9) મિશ્ર અર્થતંત્ર એટલે એવી અર્થવ્યવસ્થા જેમાં_____

- A. મૂડીવાદ નું અસ્તિત્વ
- B. ખાનગી કરણ, ઉદારીકરણ અને વૈશ્વિકરણ
- C. જાહેરક્ષેત્ર અને ખાનગી ક્ષેત્ર નું સહઅસ્તિત્વ
- D. પ્રાણી આધારીત પાકની વૃદ્ધિ

(10) બાળ મૃત્યુ દર

- A. 1,000 જીવંત જન્મ દીઠ 1 વર્ષથી ઓછી વયના શિશુના મૃત્યુની વાર્ષિક સંખ્યા તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે
- B. પ્રાથમિક શિક્ષણની ઉપલબ્ધતા, રોજગારના અધિકારો અને સામાજિક સુરક્ષાને પ્રતિબિંબિત કરે છે.
- C. 3 વર્ષની વય સુધીની અપેક્ષિત આયુષ્ય છે.
- D. હોસ્પિટલો અને બાળ સંભાળ સુવિધાઓની ઉપલબ્ધતા અને માતાપિતાની સંપત્તિને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો

5

- (1) નાના અને મધ્યમ કદના ઔદ્યોગિક વિકાસ અધિનિયમ અનુસાર નાના પાયાના મેન્યુફેક્ચરિસ એકમ માટે મહત્તમ મર્યાદા_____ સુધીની છે.
- (2) _____ નીતિ આયોગના વર્તમાન વાઇસ ચેરમેન છે.
- (3) ટોપલીઓ બનાવવી, માટીકામ અને હસ્તકલા વગેરે_____ ના ઉદાહરણ છે
- (4) સામાજિક અને આર્થિક નીતિ માં_____ સરકારી નિયંત્રણ ની છૂટાછાટ દર્શાવે છે.
- (5) _____ દ્વારા માંદા જાહેરક્ષેત્રના એકમોનું પુનઃનિર્માણ હાથ ધરવામાં આવે છે,

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો . (કોઇ પણ ચાર)

8

- (1) ભારતીય ઉદ્યોગનું ઉદારીકરણ એટલે શું?
- (2) માનવ વિકાસ એટલે શું ?
- (3) અલ્પવિકસિત અર્થતંત્ર એટલે શું?
- (4) નીતિ આયોગની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી? નીતિ આયોગ ના પ્રથમ ચેરમેન કોણ હતા?
- (5) ભારતીય અર્થતંત્રમાં ઉદારીકરણ એટલે શું?
- (6) ભારતમાં જાહેર ક્ષેત્ર ના વિકાસ માટેના કારણો જણાવો.
- (7) ભારતમાં પર્યાવરણ પ્રદૂષણના મુખ્ય કારણો જણાવો.
- (8) કૃષિઆધારિત ઉદ્યોગની વ્યાખ્યા આપી તેના ઉદાહરણ આપો.

Q.3 માનવ વિકાસ આંક એટલે શું ?તમે તેને કેવી રીતે માપશો ? આ સંદર્ભ માં તેનું મહત્વ વિગતવાર સમજાવો.

13

અથવા

ભારતની 1991 ની નવી ઔદ્યોગિક નીતિ ના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો

13

Q.4 (A) ટૂંકનોંધ લખો (કોઇ પણ બે)

8

- (1) આયોજન પંચ અને નીતિ આયોગ વચ્ચેનો તફાવત
- (2) નાના પાયાના ઉદ્યોગો અને ગૃહઉદ્યોગ વચ્ચે નો તફાવત
- (3) ભારતીય અર્થતંત્ર નું વૈશ્વિકરણ
- (4) કૃષિ આધારિત ઉદ્યોગની વિવિધ સમસ્યાના નિવારણ ના પગલા

- (1) માનવ વિકાસ આંકનું મહત્વ
- (2) ભારતમાં ઔદ્યોગિક પ્રદૂષણની અસરો
- (3) નાના પાયના ઉદ્યોગોને પ્રોત્સાન આપવા માટે રક્ષણાત્મક પગલા
- (4) ભારતમાં જાહેર સાહસની સમસ્યા

*****END*****

2008000105050021 / 2408000105051003 / 2008000105060002
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
BANKING - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **BANKING - V**
- c. Subject Code No : **2008000105050021 / 2408000105051003 / 2008000105060002**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 (M.C.Q).

15

1. A Bank which lands short term loans to business with a profit motive in mind is call.
(A) Commercial Bank   (B) District Co-Opretive Bank
(C) Agriculture Bank   (D) Primary Co-Opretive Bank
2. Which bank provides short, long and medium term capital to agriculture sector?
(A) Private Bank   (B) Agriculture Bank
(C) Forgain Bank   (D) Multinational Bank
3. Which is the central bank of India?
(A) State Bank of India   (B) Kotak Bank
(C) Federal Bank   (D) Reserve Bank of India
4. How many Private banks were declared to be nationalized in 1980 ?
(A) 2   (B) 10
(C) 6   (D) 14

5. Which bank is included in RBI Second section?
(A) Lead bank (B) Schedule Bank
(C) Private Bank (D) Non - Schedule Bank
6. Which is Not Including in Electronic Fund Transfer.
(A) Online Banking (B) Personal Computer Banking
(C) Internet Banking (D) Import Substitution
7. When did state bank of India start Merchant banking Department?
(A) 1975 (B) 1980
(C) 1972 (D) 1977
8. Who appoints the chairman and director of import export bank of India.
(A) Central Govt. (B) State Govt.
(C) RBI (D) SEBI
9. Who was the pioneer country to state mutual funds.
(A) U.S.A. (B) U.K.
(C) India (D) Japan
10. How is income of Investment mutual fund.
(A) Depend risk (B) Perment
(C) Attractive (D) Many Purpos
11. Who started first mutual fund in India.
(A) UNIT Trust of India (B) IDBI
(C) I.F.C.I (D) Relaince
12. The exim bank was established in which year?
(A) 1965 (B) 1980
(C) 1982 (D) 1990
13. When the Deposit Insurance Scheme was started in India?
(A) 1933 (B) 1962
(C) 1965 (D) 1970
14. Which bank is Not a Private Bank?
(A) Axis Bank (B) HDFC Bank
(C) City Bank (D) Canera Bank

15. What is full form of SIP?
- (A) Systematic Investment Plan
  - (B) Saving Investment Plan
  - (C) Selection Investment plan
  - (D) Subsidiary Investment Plan

Q.2 Write in Short (Any Four)

8

1. What is Online Banking?
2. What is Multinational Bank?
3. What is debt fund?
4. What are objectives of Exim Bank?
5. State the objectives of Nationalization bank.
6. Which are the priority sector of banks Credits advances?
7. How the imperial bank of India was established?
8. What is Money Market mutual fund?

Q.3 Write Down Types of Mutual Fund

13

OR

Explain in Detail Modernization of Banking in India.

13

Q.4 (A) Short Note : (Any Two)

8

1. Innovative Banking
2. Management of State bank of India
3. Various Constituents of Indian Banking System.
4. Non Banking Finance Company

(B) Give the Reasons (Any Two)

6

1. Indian Banks are not only business organization now a days but they are an important means of economic and social development.
2. Why non-banking Finance companies are not recognized as banks.
3. SBI bank is considered a biggest bank for small people explain.
4. Mutual Fund Investment are subject to market risk.

*****

Q.1 નીચેના વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

15

1. જે બેંકો નફાના હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને ટુંકાગાળા માટેનું ધિરાણ કરે છે?

(અ) વેપારી બેંક	(બ) જીલ્લા સહકારી બેંક
(ક) કૃષિ બેંક	(ડ) પ્રાથમિક સહકારી બેંક
2. કૃષિ ક્ષેત્રને ટુંકા મધ્યમ અને લાંબાગાળાને મૂડીપુરી પાડતી બેંકો.

(અ) ખાનગી બેંકો	(બ) કૃષિ બેંકો
(ક) વિદેશી બેંકો	(ડ) બહુરાષ્ટ્રીય બેંકો
3. ભારતની મધ્યસ્થ બેંક કઈ છે ?

(અ) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા	(બ) કોટક બેંક
(ક) ફેડરલ બેંક	(ડ) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા
4. ૧૯૮૦ના રોજ કેટલી ખાનગી બેંકોના રાષ્ટ્રીયકરણની જાહેરાત કરી હતી.

(અ) ૨	(બ) ૧૦
(ક) ૬	(ડ) ૧૪
5. રિઝર્વ બેંકના બીજા પરિશિષ્ટમાં કઈ બેંકનો સમાવેશ થાય છે.

(અ) લીડ બેંક	(બ) શિડિયુલ બેંક
(ક) ખાનગી બેંક	(ડ) નોન - શિડિયુલ બેંક
6. નીચેનામાંથી કયું ઇલેક્ટ્રોનિક ફંડ ટ્રાન્સફર નથી.

(અ) ઓનલાઇન બેંકિંગ	(બ) પર્સનલ કોમ્પ્યુટર બેંકિંગ
(ક) ઇન્ટરનેટ આધારિત બેંકિંગ	(ડ) આયાત - અવેજીકરણ
7. સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા એ મર્યન્ટ બેંકિંગ વિભાગ ક્યારે શરુ કર્યો ?

(અ) ૧૯૭૫	(બ) ૧૯૮૦
(ક) ૧૯૭૨	(ડ) ૧૯૭૭
8. નિકાસ આયાત બેંકના ચેરમેનની નિમણૂક કોણ કરે છે ?

(અ) સેન્ટ્રલ ગવર્નમેન્ટ	(બ) રાજ્ય સરકાર
(ક) રિઝર્વ બેંક	(ડ) સેબી

9. સૌ પ્રથમ મ્યુચ્યુઅલ ફંડની શરૂઆત કયા દેશે કરી હતી.
 (અ) અમેરિકા (બ) ઇંગ્લેન્ડ
 (ક) ભારત (ડ) જાપાન
10. મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં રોકાણોની આવક કેવી છે ?
 (અ) જોખમને પાત્ર (બ) કાયમી
 (ક) આકર્ષક (ડ) વિવિધતા
11. ભારતમાં સૌ પ્રથમ મ્યુચ્યુઅલ ફંડની શરૂઆત કઈ સંસ્થાએ કરી.
 (અ) યુનિટ ટ્રસ્ટ ઓફ ઇન્ડિયા (બ) આઇ.ડી.બી.આઇ
 (ક) આઇ.એફ.સી.આઇ (ડ) રિલાયન્સ
12. આયાત નિકાસ બેંકની સ્થાપના ક્યારે થઇ ?
 (અ) ૧૯૬૫ (બ) ૧૯૮૦
 (ક) ૧૯૮૨ (ડ) ૧૯૯૦
13. થાપણ વીમા યોજનાની ભારતમાં શરૂઆત ક્યારે થઇ હતી ?
 (અ) ૧૯૩૩ (બ) ૧૯૬૨
 (ક) ૧૯૬૫ (ડ) ૧૯૭૦
14. નીચેના પૈકી કઈ બેંક ખાનગી બેંક નથી.
 (અ) એક્સીસ બેંક (બ) એચ.ડી.એફ.સી બેંક
 (ક) સિટી બેંક (ડ) કેનેરા બેંક
15. SIP નું ફૂલ ફોર્મ લખો.
 (અ) સિસ્ટમેટિક ઇન્વેસ્ટમેન્ટ પ્લાન
 (બ) બચત રોકાણ પ્લાન
 (ક) પસંદગીના રોકાણ પ્લાન
 (ડ) ગૌણ રોકાણ પ્લાન

Q.2 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

8

1. ઓનલાઇન બેંકિંગ શું છે ?
2. બહુરાષ્ટ્રીય બેંકો એટલે શું ?
3. ડેન્ડ ફંડ એટલે શું?
4. આયાત નિકાસ બેંકના હેતુઓ જણાવો.
5. બેંક રાષ્ટ્રીયકરણના હેતુઓ જણાવો.

6. બેંક ધિરાણ માટેના અગ્રિમ ક્ષેત્રો એટલે શું ?
7. ઇમ્પીરીયલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની સ્થાપના કેવી રીતે થઇ ?
8. મની માર્કેટ મ્યુચ્યુઅલ ફંડ એટલે શું ?

Q.3 મ્યુચ્યુઅલ ફંડના પ્રકારો લખો.

13

અથવા

ભારતમાં બેંકિંગ ઉદ્યોગમાં આધુનિકરણ વિગતવાર સમજાવો.

13

Q.4 (A) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

8

1. ઇનોવેટિવ બેંકિંગ
2. સ્ટેટ બેંકનું સંચાલન
3. બેંકિંગ વ્યવસ્થાના વિવિધ ઘટકો
4. નોન-બેંકિંગ ફાયનાન્સ કંપની

(B) કારણો આપો. (ગમે તે બે)

6

1. ભારતની બેંકો હવે માત્ર વેપારી સંસ્થાઓજ નથી રહી પરંતુ આર્થિક અને સામાજિક વિકાસનું એક મહત્વનું સાધન બની છે ? કારણ આપો.
2. નોન બેંકિંગ ફાયનાન્સ કંપનીઓને બેન્ક તરીકે ઓળખવામાં આવતી નથી.
3. SBI નાનામાં નાના માનવી માટે મોટી બેંક ગણાય છે.
4. મ્યુચ્યુઅલફંડ રોકાણો માર્કેટ રિસ્કને આધિન છે.

*****END*****

2008000105050031/ 2408000105051005 / 2008000105060003
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
STATISTICS - VII

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **STATISTICS - VII**
  - c. Subject Code No : **2008000105050031/ 2408000105051005 / 2008000105060003**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max.Marks.50]

Q.1 (A) Select the appropriate option from the given below.

5

1. _____ rule is based on the assumption that the decision maker is optimistic.

(A) Maxi Min	(B) Maxi Max
(C) Mini Max	(D) Mini Mini

2. If an act is dominated by another act then that act is called _____.

(A) Maxi act	(B) In admissible act
(C) Mini act	(D) None of these

3. From the given probability distribution, according to maximum likelihood rule, the shopkeeper should keep _____ units in stock.

Demand (Units)	12	13	14	15
Probability	0.1	0.3	0.4	0.2

(A) 12	(B) 13
(C) 14	(D) 15

4. The value of the F statistic is always _____.
- (A) Between -1 and 1   (B) Between 0 and 1
 (C) 1 or more then 1   (D) 1 or less then 1
5. To test the hypothesis that "population correlation coefficient is zero" for that _____ distribution is used.
- (A) X^2 (B) F
 (C) Z   (D) t

(B) Select the appropriate option from the given below.

10

1. For the 2 X 2 contingency table $\begin{array}{c|c} x & 7 \\ \hline 7 & x \end{array}$ if $X^2 = \frac{18}{17}$ then x= _____.
- (A) 10   (B) 20
 (C) 30   (D) 0

2. From the following payoff table Min EOL = _____

Events	Acts			Prob.
	A ₁	A ₂	A ₃	
X	125	-10	-25	0.2
Y	500	440	440	0.6
Z	750	740	850	0.2

- (A) 30   (B) 489
 (C) 50   (D) 519
3. A random sample of size 17 gives mean 40 and standard deviation 10 then the 90% confidence limits for the population mean = _____.
- (A) 44.365, 35.635   (B) 10.79, 64.21
 (C) 44.04, 35.959   (D) 43.365, 34.635
4. A random sample of size 20 taken from the normal population gives the following information,
 Mean = 45, variance = 25
 then the 98% confidence limit for the population variance = _____ .
- (A) 13.82, 65.53   (B) 2.76, 13.10
 (C) 12.38, 63.55   (D) 6.27, 10.13

5. The following information is obtained about two random samples taken from the normal population then the value of F statistic = _____

Sample	Size	Mean	Standard deviation
I	10	12	3
II	12	15	5

- (A) 0.367 (B) 2.72
(C) 1 (D) 0.404

Q.2 Answer any four from the following questions.

8

1. Give the definition of F statistic and state its uses.
2. State the limitations of decision theory.
3. State the best act by Maxi Max rule for the following payoff table.

Events	Acts		
	X	Y	Z
A	20	40	10
B	-10	-20	-25
C	30	10	30
D	-20	-14	11

4. State the assumptions of t- distribution.
5. Find the standard error of $Z_1 - Z_2$ for the following information.
 $n_1 = 12, r_1 = 0.6, Z_1 = 0.5493$
 $n_2 = 19, r_2 = 0.75, Z_2 = 0.7753$
6. The value of the coefficient of correlation of a random sample of 19 pairs is 0.5. To test the hypothesis that “coefficient of correlation of population is 0.6”. Find appropriate statistic.
7. A drug is given to 6 patients and the increments in their blood pressure were recorded to be 3, 6, 2, -3, -1, 0. Find appropriate statistic to test the hypothesis that “the drug has no effect on blood pressure”.
8. A random sample of size 4 is 22, 42, 28, 30. Find the unbiased estimator of population variance.

Q.3 A) From the following table show that $EVPI = \text{Min EOL}$

6

Events	Acts				Prob.
	W	X	Y	Z	
A	25	30	50	20	0.2
B	30	50	40	35	0.4
C	15	10	10	12	0.3
D	5	20	30	15	0.1

- B) The following information is obtained about two companies. Can it be said that (1) The company A, pays more salary than The company B? (2) The variation is more in the salary of company A? 7

	Company A	Company B
Number of Employees	10	20
The Sum of the Observations	4,000	6,500
The Sum of Squares of the Deviation taken from the Mean	5,700	11,600

OR

- A) A merchant wants to decide how much stock of commodity should be kept in his shop. The per unit purchasing price of commodity is Rs. 200 the additional cost of Rs. 5 occurs on each commodity. A merchant sales each unit at Rs. 300 during the season. After season he sales each unit at Rs. 100. When the demand of customers is not satisfied then loss of Rs. 50 per unit occurs. Prepare pay off table and state the best decision. Also find EVPI. 6

Demand (Units)	30	40	50	60
Probability	0.2	0.3	0.4	0.1

- B) Find a Poisson distribution for the following data and test its goodness of fit. Use 1% level of significance. 4

X	0	1	2	3
F	62	27	10	1

- C) The coefficient of correlation of the two independent samples of size 12 and 16 are respectively 0.8912 and 0.8482. is the difference between two coefficient and correlation significant? Use 1% level of significance. 3

Q.4 Write any two

- A) From the following pay off table, state the best action according to 1) Min Max and Laplace rule. 8

Events/ Alternative	A	B	C	D
E_1	25	400	650	510
E_2	-10	440	740	620
E_3	-125	430	750	580
E_4	-300	300	700	500

- 2) From the following pay off table, state the best action according to Maxi Min and Hurwicz's rule. ($\alpha = 0.4$)

Events/ Alternative	A	B	C	D
E_1	7	2	-1	5
E_2	4	3	4	4
E_3	3	4	2	4
E_4	5	1	0	6

- 3) Three random samples given below have been taken from the normal population with equal variances. Test the hypothesis at 1% level of significance that "The population means are equal"

Sample - 1	20	14	17	16
Sample - 2	21	23	15	22
Sample - 3	3	8	7	---

- 4) A training center claims that 80% students of the center, becomes successful in a competitive examination 300 students sought admission in the center and out of them, 182 students have been successful. Does the result of the students justify the claim of the training center? Use 1% level of significance.

B) Answer any two

6

1. Explain : In admissible Act, pay off and pay off matrix
2. Explain any one rule of decision making under risk
3. Explain the method of two way classification of analysis of variance
4. Explain: Yate's correction for 2X2 contingency table

*****

Gujarati Version

[Max.Marks.50]

Q.1 (A) નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો.

5

1. _____ નિયમ નિર્ણયકાર આશાવાદી છે એવી ધારણા પર રચાયેલો છે.
 (A) ગુરુ-લઘુ (B) ગુરુ-ગુરુ
 (C) લઘુ-ગુરુ (D) લઘુ-લઘુ
2. જો કોઈ એક ક્રિયા પર બીજી કોઈ ક્રિયા આધિપત્ય ધરાવતી હોય તો તે ક્રિયાને _____ ક્રિયા કહે છે.
 (A) ગુરુ ક્રિયા (B) અમાન્ય ક્રિયા
 (C) : લઘુ ક્રિયા (D) આમાંથી કોઈ નહીં

3. નીચેના સંભાવના વિતરણ પરથી મહત્તમ વિસંભાવનાના નિયમ મુજબ દુકાનદારે _____ એકમોનો સ્ટોક રાખવો જોઈએ.

માંગ (એકમો)	12	13	14	15
સંભાવના	0.1	0.3	0.4	0.2

- (A) 12 (B) 13
(C) 14 (D) 15

4. આગણક F ની કિંમત હંમેશા _____ હોય છે.
(A) -1 અને 1 ની વચ્ચે (B) 0 અને 1 ની વચ્ચે
(C) 1 અથવા 1 થી વધુ (D) 1 અથવા 1 થી ઓછી

5. “સમષ્ટિનો સહસંબંધાંક શૂન્ય છે” એ પરિકલ્પનાના પરીક્ષણ માટે _____ વિતરણનો ઉપયોગ થાય છે.
(A) X^2 (B) F
(C) Z (D) t

(B) નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો.

10

1. 2 X 2 વિસંભાવના કોષ્ટક $\begin{bmatrix} x & 7 \\ 7 & x \end{bmatrix}$ માટે $X^2 = \frac{18}{17}$ હોય તો x = _____
(A) 10 (B) 20
(C) 30 (D) 0

2. નીચેના વળતર કોષ્ટક પરથી Min EOL = _____

બનાવો	ક્રિયાઓ			સંભાવના.
	A ₁	A ₂	A ₃	
X	125	-10	-25	0.2
Y	500	440	440	0.6
Z	750	740	850	0.2

- (A) 30 (B) 489
(C) 50 (D) 519

3. 17 કદના ચદ્દચ્છ નિદર્શનો મધ્યક 40 છે અને પ્રમાણિત વિચલન 10 છે સમષ્ટિ મધ્યક માટે 90% વિશ્વસનીય સીમાઓ = _____
(A) 44.365, 35.635 (B) 10.79, 64.21
(C) 44.04, 35.959 (D) 43.365, 34.635

4. એક પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલા 20 કદનો યદ્યચ્છ નિદર્શ નીચેની માહિતી આપે છે.
મધ્યક = 45, વિચરણ = 25, તો સમષ્ટિ વિચરણ માટે 98% વિશ્વસનીય સીમાઓ = _____.

- (A) 13.82, 65.53 (B) 2.76, 13.10
(C) 12.38, 63.55 (D) 6.27, 10.13

5. પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલા બે યદ્યચ્છ નિદર્શો પરથી નીચેની માહિતી મળી તો F આગણકની કિંમત = _____.

નિદર્શ	કદ	મધ્યક	પ્રમાણિત વિચલન
I	10	12	3
II	12	15	5

- (A) 0.367 (B) 2.72
(C) 1 (D) 0.404

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના જવાબ આપો.

8

1. F આગણકની વ્યાખ્યા આપો અને તેના ઉપયોગો જણાવો.
2. નિર્ણય સિધ્ધાંતની મર્યાદાઓ જણાવો.
3. નીચેના વળતર કોષ્ટક પરથી ગુરુ-ગુરુ નિયમ અનુસાર શ્રેષ્ઠ ક્રિયા જણાવો.

ઘટના	ક્રિયાઓ		
	X	Y	Z
A	20	40	10
B	-10	-20	-25
C	30	10	30
D	-20	-14	11

4. t- વિતરણની ધારણાઓ જણાવો.
5. નીચેની માહિતી પરથી $Z_1 - Z_2$ નો પ્રમાણિત દોષ શોધો.
 $n_1 = 12, r_1 = 0.6, Z_1 = 0.5493$
 $n_2 = 19, r_2 = 0.75, Z_2 = 0.7753$
6. દ્વિચલ પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી યદ્યચ્છ રીતે લીધેલા 19 જોડકા પરથી સહસંબંધાંકની કિંમત 0.5 મળે છે. “સમષ્ટિ સહસંબંધાંક 0.6 છે” એ પરિકલ્પનાના પરીક્ષણ માટેનો યોગ્ય આગણક શોધો.

7. 6 વ્યક્તિઓને એક દવા આપવામાં આવી તેમના લોહીના દબાણમાં થયેલો ફેરફાર 3, 6, 2, -3, -1, 0 નોંધવામાં આવેલ છે. “દવાની અસર લોહીના દબાણ પર થયેલ નથી” એ પરિકલ્પનાના પરીક્ષણ માટે યોગ્ય આગણકની કિંમત શોધો.
8. 4 કદનો ચદ્ચ નિદર્શ 22, 42, 28, 30 છે. તે પરથી સમષ્ટિ વિચરણ નો અનભિનત આગણક શોધો.

Q.3

A) નીચેના કોષ્ટક પરથી બતાવો કે $EVPI = \text{Min EOL}$

6

ઘટના	કાર્યો				સંભાવના.
	W	X	Y	Z	
A	25	30	50	20	0.2
B	30	50	40	35	0.4
C	15	10	10	12	0.3
D	5	20	30	15	0.1

B) બે કંપની અંગેની નીચેની માહિતી પરથી શું એમ કહી શકાય કે, (1) કંપની A કંપની B કરતાં વધારે પગાર ચૂકવે છે? (2) કંપની A ના પગારમાં ચલન વધુ છે? 1%ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

7

	કંપની A	કંપની B
કર્મચારીની સંખ્યા	10	20
અવલોકનોનો સરવાળો	4,000	6,500
મધ્યકમાંથી લીધેલા વિચલનોના વર્ગનો સરવાળો	5,700	11,600

અથવા

A) એક વેપારી પોતાની દુકાનમાં વસ્તુનો કેટલો સ્ટોક રાખવો જોઈએ તે નક્કી કરવા માંગે છે વસ્તુની એકમદીઠ ખરીદ કિંમત 200 રૂ. છે દરેક વસ્તુ પર વધારાનો ખર્ચ 5 રૂ. થાય છે સિઝન દરમિયાન વેપારી દરેક વસ્તુ 300 રૂ. ના ભાવે વેચે છે. સિઝન પછી તે દરેક વસ્તુ 100 રૂ. ના ભાવે વેચે છે ગ્રાહકની માંગ સંતોષી શકાતી ન હોય ત્યારે દરેક વસ્તુદીઠ 50 રૂ. ખોટ જાય છે વળતર કોષ્ટક બનાવો અને શ્રેષ્ઠ નિર્ણય જણાવો તેમજ EVPI શોધો.

6

માંગ (એકમો)	30	40	50	60
સંભાવના	0.2	0.3	0.4	0.1

- B) નીચેની માહિતી માટે પોઇસન વિતરણનું અન્નાયોજન કરો અને તેની યોગ્યતાનું 1%ની કક્ષાએ પરીક્ષણ કરો.

X	0	1	2	3
F	62	27	10	1

4

- C) 12 અને 16 કદના બે નિરપેક્ષ નિદર્શોના સહસંબંધાંકો અનુક્રમે 0.8912 અને 0.8482 છે તો બંને સહસંબંધાંકો વચ્ચેનો તફાવત સાર્થક છે? 1%ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

3

Q.4 (A) ગમે તે બે લખો.

8

1. નીચેના વળતર કોષ્ટક પરથી લઘુ - ગુરુ, લાખ્વાસ નિયમ અનુસાર શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો.

વિકલ્પ \ ઘટના	A	B	C	D
E_1	25	400	650	510
E_2	-10	440	740	620
E_3	-125	430	750	580
E_4	-300	300	700	500

2. નીચેના વળતર કોષ્ટક પરથી ગુરુ - લઘુ અને હર્વિઝ નિયમ અનુસાર શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો. ($\alpha = 0.4$)

વિકલ્પ \ ઘટના	A	B	C	D
E_1	7	2	-1	5
E_2	4	3	4	4
E_3	3	4	2	4
E_4	5	1	0	6

3. એક સમાન વિચરણવાળી પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી નીચેના ત્રણ નિદર્શો લેવાયા છે. “સમષ્ટિની સરેરાશો એક સમાન છે” એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ 1%ની સાર્થકતાની કક્ષાએ કરો.

નિદર્શ - 1	20	14	17	16
નિદર્શ - 2	21	23	15	22
નિદર્શ - 3	3	8	7	---

4. એક ટ્રેનિંગ સેન્ટર દાવો કરે છે કે તેની સંસ્થામાંથી 80% વિદ્યાર્થીઓ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં સફળ થાય છે આ સેન્ટરમાં 300 ઉમેદવારોએ પ્રવેશ મેળવ્યો તેમાંથી 182 સફળ થયા આ પરિણામ સેન્ટરનો દાવો યોગ્ય ઠરાવે છે? 1%ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

(B) ગમે તે બે લખો.

6

1. સમજાવો : અમાન્ય ક્રિયા, વળતર અને વળતર શ્રેણિક
2. જોખમ હેઠળ નિર્ણયકરણ માટેનો કોઇપણ એક નિયમ સમજાવો.
3. ટૂંકમાર્ગી વર્ગીકરણ માટે વિચરણના પૃથ્થકરણની રીત સમજાવો.
4. સમજાવો: 2 X 2 વિસંભાવના કોષ્ટક માટે ચેટ્સનો સુધારો

*****END*****

2108000105050111/ 2408000105051001 / 2108000105060011
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - V**
  - c. Subject Code No : **2108000105050111/ 2408000105051001 / 2108000105060011**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Expect a clear and to the point answer to every question

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English version

[Max. Marks: 50]

Q.1 (A) Match the Following:

15

(1) Audit as an organization	(a) Annual audit
(2) Audit as a matter of law	(b) Cost audit
(3) Audit in terms of scope	(c) Special audit
(4) Audit in terms of special purpose	(d) An in-depth audit
(5) Audit in terms of time	(e) Audit of Trust Accounts

(B) MCQ

- (1) The plan formulated by the auditor to perform the audit work is _____
  - (A) Audit Report
  - (B) Audit Notes
  - (C) Audit Program
  - (D) Audit Certificate

- (2) What is a variable systematic procedure of investigation called?
  - (A) Audit program
  - (B) General examination
  - (C) Audit note
  - (D) Practical examination

- (3) Which of the following vouchers is not suitable for vouchering purchase of fixed assets?
- (A) Bank passbook
  - (B) Property purchase bill
  - (C) Stock list of goods
  - (D) Correspondence with seller of property
- (4) Adopting a method of _____ means eliminating the possibility of errors and confusion.
- (A) Internal audit
  - (B) Internal control
  - (C) Audit note
  - (D) Audit program
- (5) When a number of transactions of the same type are to be checked, only selected transactions are checked, it is called _____ check.
- (A) Normal/Routine
  - (B) Experimental
  - (C) Unexpected
  - (D) Audit Program
- (6) Which of the following matters should not be included in the scope of Audit?
- (A) Vouching of Journal and Subsidiary Books
  - (B) Verifying the correctness of values of assets and liabilities.
  - (C) To check the correction of allocation between capital and revenue
  - (D) To complete the "Journal Proper" by Writing Necessary Adjustments.
- (7) Which one of the following errors is considered "Clerical Error"?
- (A) Mistake in totalling of subsidiary books.
  - (B) Not making an adjusting entry for outstanding expenses
  - (C) Sending Statement to the debtors for confirmation.
  - (D) Wrong allocation of expenditure between capital and revenue.
- (8) Which one of the following statements is not correct?
- (A) Statutory Audit is not compulsory.
  - (B) Internal Auditor is appointed by the Management.
  - (C) Internal Auditor need not to be a Chartered Accountant.
  - (D) Social Audit provides protection to all stock holder.
- (9) Test Checking are based on the law of probability is it fair to say so?
- (A) God Knows
  - (B) Nothing is said
  - (C) No not fair
  - (D) Yes Absolutely Correct

- (10) Which of the following vouchers is appropriate for issue of shares at discount?
- (A) Approval of SEBI
  - (B) Approval of Recognised Stock market
  - (C) Special Resolution from the Minutes of General Meetings of Shareholders.
  - (D) Approval of Central Government.

Q.2 Answer in short. (Any four)

8

- (1) State four limitations of auditing.
- (2) What are the four types of embezzlement of cash?
- (3) What is accounting fraud?
- (4) What is routine inspection?
- (5) State the advantages of keeping audit records.
- (6) Explain any four objectives of vouching.
- (7) What specific transactions are included in special Journal entry?
- (8) State vouchers for Railway Freight and Custom.

Q.3

- (a) What is auditing? Discuss its objectives.
- (b) Explain the methods of internal control for cash sales.

7

6

OR

(a) How to evaluate and verify the following?

7

- (1) Forfeited shares
- (2) Bank cash

(b) How to vouch the following?

6

- (1) Deferred running costs
- (2) Proceeds from sale of Fixed assets.

Q.4 (a) Write a short note (any two)

8

- (1) List the types of errors affecting the Trial balance, stating the types of errors.
- (2) Importance of Auditing.
- (3) Managerial audit.
- (4) Duties of auditor regarding vouching.

- (1) Audit program and audit report
- (2) Audit and investigation

*****

Gujarati Version

[Max. Marks 50]

Q.1 (અ) યોગ્ય જોડકા જોડો.

15

(1) સંગઠનના સ્વરૂપે ઓડિટ	(અ) વાર્ષિક ઓડીટ
(2) કાયદાના સ્વરૂપે ઓડીટ	(બ) પડતરનું ઓડીટ
(3) કાર્યક્ષેત્રની દ્રષ્ટિએ ઓડિટ	(ક) ખાસ ઓડિટ
(4) વિશેષ હેતુની દ્રષ્ટિએ ઓડિટ	(ડ) ઊંડાણપૂર્વકનું ઓડીટ
(5) સમયની દ્રષ્ટિએ ઓડીટ	(ઈ) ટ્રસ્ટના હિસાબોનું ઓડીટ

(બ) MCQ

- (1) ઓડિટરે ઓડિટ કાર્ય કરવાની ઘડેલી યોજના એટલે_____
(A) ઓડિટ અહેવાલ (B) ઓડિટ નોંધપોથી
(C) ઓડિટ કાર્યક્રમ (D) ઓડિટ પ્રમાણપત્ર
- (2) તપાસની એક પરિવર્તનશીલ યોજનાબદ્ધ કાર્યવાહીને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) ઓડિટ કાર્યક્રમ (B) સામાન્ય તપાસ
(C) ઓડિટ નોંધ (D) પ્રાયોગિક તપાસ
- (3) કાયમી મિલકતો ની ખરીદી નું વાઉચિંગ કરવા નીચેના પૈકી કયું વાઉચર યોગ્ય નથી?
(A) બેન્ક પાસબુક
(B) મિલકત ની ખરીદી નું બિલ
(C) માલ ના સ્ટોક નું પત્રક
(D) મિલકત વેચનાર સાથેનો પત્ર વ્યવહાર
- (4) _____ની પદ્ધતિ અપનાવવી એટલે ભૂલો અને ગોલમાલની શક્યતાના બૂદ્ધ કરવી
(A) આંતરિક ઓડિટ (B) આંતરિક અંકુશ
(C) ઓડિટ નોંધ (D) ઓડિટ કાર્યક્રમ

- (5) જ્યારે એકજ પ્રકારના સંખ્યાબંધ વ્યવહાર તપાસવાના હોય ત્યાં પસંદ કરાયેલા વ્યવહારો જ તપાસવામાં આવે તો તેને _____ તપાસ કહેવામાં આવે છે.
- (A) સામાન્ય નિત્ય (B) પ્રાયોગિક
(C) અણધારી (D) ઓડિટ કાર્યક્રમ
- (6) નીચેના પૈકી કઈ બાબત ઓડિટના કાર્યક્ષેત્રમાં સમાવવી ન જોઈએ.
- (A) આમનોંધ પેટાનોંધોનું વાઉચિંગ
(B) મિલકતો અને દેવાના મૂલ્યની સાચાપણાની ચકાસણી
(C) મૂડી અને મહેસૂલી વચ્ચે વહેંચણીના સાચાપણાના ચકાસણી
(D) જરૂરી હવાલાનોંધ કરી સાચી આમનોંધ સંપૂર્ણ કરવી
- (7) નીચેના પૈકી કઈ કારકૂની ભૂલ ગણાય છે?
- (A) કોઈ ખાતાની ખોટી બાકી શોધવી
(B) મૂડી અને મૂડી આવક ખર્ચ વચ્ચે ખોટી ફાળવણી કરવી
(C) દેવાદારોને ખાતાનો ઊતારો મોકલવો
(D) એક પણ નહિ
- (8) નીચેના વિધાનો પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી?
- (A) કાનૂની ઓડિટ ફરજિયાત નથી.
(B) આંતરિક ઓડિટરની નિમણૂંક સંચાલકો કરે છે.
(C) આંતરિક ઓડિટર ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ હોવો જરૂરી નથી.
(D) સામાજિક ઓડિટ સર્વે હિતધારકોને રક્ષણ આપે છે
- (9) પ્રાયોગિક તપાસ સંભવિતતાના નિયમ ઉપર સ્થપાયેલી છે. આમ કહેવું ઉચિત છે?
- (A) ભગવાન જાણે (B) કાંઈ કહેવાય નહિ
(C) ના, ઉચિત નથી. (D) હા, સર્વથા ઉચિત છે.
- (10) કંપનીએ વટાવથી શેર બહાર પાડવા અંગે નીચેના પૈકી કયું વાઉચર યોગ્ય છે?
- (A) સેબીની મંજૂરી
(B) માન્ય શેરબજારની મંજૂરી
(C) શેરહોલ્ડરની સભાના ખાસ ઠરાવ માટે સામાન્ય સભાની મિનિટ બુક
(D) મધ્યસ્થ સરકારની મંજૂરી

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

8

- (1) ઓડિટીંગની ચારમર્યાદા ઓ જણાવો.
- (2) રોકડની ઉચાપત કયા ચાર પ્રકારે થાય છે?
- (3) હિસાબી ગોટાળો એટલે શું?
- (4) નિત્ય તપાસ એટલે શું?
- (5) ઓડિટ નોંધ પોથી રાખવાના ફાયદા જણાવો
- (6) વાઉચિંગ ના કોઈપણ ચાર ઉદ્દેશો સમજાવો
- (7) ખાસ આમનોંધ માં કયા વિશિષ્ટ વ્યવહાર નો સમાવેશ થાય છે?
- (8) રેલવે નુર કે જકાત માટે ના વાઉચરો જણાવો.

Q.3

(અ) ઓડિટીંગ એટલે શું? તેના ઉદ્દેશોની ચર્ચા કરો

7

(બ) રોકડ વેચાણ અંગે આંતરિક અંકુશ ની પદ્ધતિ સમજાવો

6

અથવા

(અ) નીચેનાનું મૂલ્યાંકન અને ચકાસણી કેવી રીતે કરશો?

7

(1) જમ થયેલા શેર

(2) બેંક સિલક

(બ) નીચેનાનું વાઉચિંગ કેવી રીતે કરશો?

6

(1) પ્રસારિત ચાલુખર્ચાઓ

(2) કાયમી મિલકતો ના વેચાણની આવક

Q.4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

8

(1) ભૂલો ના પ્રકાર જણાવી કાયા સરવૈયાને અસર કરતી ભૂલો ની યાદી આપો

(2) ઓડિટીંગનું મહત્વ

(3) સંચાલકીય ઓડિટ

(4) વાઉચિંગ અંગે ઓડિટરની ફરજો

(બ) તફાવત લખો. (ગમે તે એક)

6

(1) ઓડિટ કાર્યક્રમ અને ઓડિટ નોંધપોથી

(2) ઓડિટ અને અન્વેષણ

*****END*****

2108000105050112/ 2408000105051002
EXAMINATION MARCH 2025
BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - VI

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FIFTH SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - VI**
  - c. Subject Code No : **2108000105050112/ 2408000105051002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Show necessary calculation as part of your answer.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Choose the correct answer from the different alternatives

15

1. Which of the following is included in scope of management accounting?
(A) Financial accounting   (B) Internal audit
(C) Inventory control   (D) All of the above

2. Which of the following tools and techniques are not used by management accounting?
(A) Contract costing   (B) Marginal costing
(C) Standard costing   (D) Budgetary control

3. Accounting standard 3 is applicable to _____
(A) Fund flow statement   (B) Cash flow statement
(C) Ratio analysis   (D) Working capital statement

4. Which of the following points is a limitation of financial accounting?
(A) Useless for price policy   (B) Useless for money lenders
(C) Not true value of assets   (D) Expensive
5. Which of the following is the result of joint effect of balance sheet and profit & loss account?
(A) Personal judgement
(B) Accounting principles & conversations
(C) Recorded facts
(D) All of the above
6. Which of the following is not the characteristic of financial statement?
(A) Take decision scientifically   (B) According to legal provisions
(C) Reasonable Accuracy   (D) Personal judgement
7. Which of the following item is not shown on debit side of adjusted Profit & Loss Account?
(A) Appropriation of Profit   (B) Profit on sale of machinery
(C) Loss on sale of investment   (D) Proposed dividend
8. Which of the following items does not affect funds?
(A) Issue of debentures
(B) Sale of tangible assets
(C) Payment to creditors
(D) Redemption of Preference shares
9. Which of the following is/are methods of financial Statement Analysis?
(A) Comparative Statements   (B) Trend Percentages
(C) Cash Flow Statement   (D) All of the above

10. From the following which ratio is profitability ratio?
- (A) Return on equity share capital
  - (B) Proprietary Ratio
  - (C) Capital gearing Ratio
  - (D) Debt-equity Ratio
11. According to fund flow statement the working capital decreases, when_____
- (A) Current liability increases   (B) Current liability decrease
  - (C) Current asset decrease   (D) Investments increase
12. To whom Ratio Analysis is most useful?
- (A) Debenture holders   (B) Shareholders
  - (C) Government   (D) All of the above
13. Which of the following statement is correct?
- (A) When liabilities decrease, Cash flow decrease
  - (B) When assets decrease, Cash flow decrease
  - (C) When liabilities increase, Cash flow decrease
  - (D) When assets increase, Cash flow increase
14. Which of the following is a cash flow from investing activities?
- (A) Payment of dividend   (B) Redemption of Preference share
  - (C) Purchase of patent   (D) Issue of debentures
15. Which of the following is included in liquidity ratios?
- (A) Liquid Ratio   (B) Quick Ratio
  - (C) Current Ratio   (D) All of the above

1. State the limitations of financial statements.
2. Give the meaning of management accounting method.
3. State the characteristics of financial statements.
4. State the ratios of leverage.
5. Current ratio 2.5 : 1, liquidity ratio 1.8:1, working capital Rs. 4,50,000, bank overdraft is not included in current liabilities
Find current assets and liquid assets.
6. Sales Rs. 10,00,000, Gross profit ratio 35%, stock turnover ratio 2.5 times, working days 350, creditor ratio 140 days and opening stock is Rs. 12,000 more than closing stock. Find creditors.
7. The balance sheets of A Ltd. shows balance of advertise campaign expenses on 01-04-2023 Rs. Nil and on 31-03-2024 Rs. 12, 00,000. Advertise campaign expenses accrued during the year, this is written off in four equal instalments from the current year. Give the effect in the fund flow statement and adjusted profit & loss account.
8. Give the effect in the cash flow statement from the following information of B Ltd. Investments (31-03-2023) Rs. 7,00,000 and (31-03-2024) Rs. 4,50,000
During the year 2023-24, the company sold 40% investments at 20% profit on cost price.

Q.3 The balance sheet of Patel Ltd as on 31-03-2023 and 31-03-2024 are given below.

13

Equity and liability	31-03-23	31-03-24
(1) Owner's fund		
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10	4,00,000	5,00,000
10% Redeemable preference share, each Rs.100, paid up Rs. 80	1,60,000	-----
(B) Reserve and Surplus		

Security premium	25,000	5,000
General reserve	2,50,000	2,80,000
Capital redemption reserve	-----	1,00,000
Retained earning	1,75,000	3,50,000
(2) Noncurrent liabilities		
(A) Long term liabilities: 10% Debentures	-----	90,000
(B) Long term provisions: Machinery depreciation fund	2,60,000	3,20,000
(3) Current liabilities		
(A) Trade payables: Creditors	75,000	1,45,000
Bills payables	15,000	10,000
(B) Other current liabilities - Provisions		
Provision for taxation	1,50,000	2,00,000
Proposed equity dividend	60,000	1,00,000
	<u>15,70,000</u>	<u>21,00,000</u>
Assets		
(1) Noncurrent Assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets: Machinery	6,75,000	10,50,000
(B) Non-current investment: Surat Municipal Bond	2,00,000	1,50,000
(C) Other non-current assets: Primary expenses	45,000	30,000
(2) Current assets		
(A) Stock	1,70,000	1,90,000
(B) Trade receivable: Debtors	3,60,000	4,40,000
(C) Other current assets:	-----	-----
(D) Cash and cash equivalent: Cash on hand	1,20,000	2,40,000
	<u>15,70,000</u>	<u>21,00,000</u>

Additional information:

1. The company has redeemed preference shares at 10% premium at the beginning of the current year after complying with the required provision of law.

2. Tax liability of Rs. 1, 40,000 is fixed for the previous year, which was paid.
3. Proposed equity dividend for the previous year was paid during the current year.
4. A machinery of which book price Rs. 2, 36,000, on which accumulated depreciation amounted to Rs. 1, 19,200 was sold for Rs. 1, 12,000 on 1-04-2023.
5. Surat Municipal Bond costing at Rs. 80,000 was sold for Rs. 69,200.
6. Debentures issued at 10% discount during the current year.

From the above information, prepare (1) Statement of Working capital
(2) Adjusted Profit and loss account and (3) Fund flow statement.

OR

The balance sheet of Solanki Ltd as on 31-03-23 and 31-03-2024 are given below.

13

Equity and Liability	31-03-23	31-03-24
(1) Owner's Funds		
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs.10	12,00,000	17,00,000
10% Redeemable Preference share capital each Rs. 100	4,00,000	3,00,000
(B) Reserve and surplus		
General Reserve	4,80,000	5,20,000
Capital redemption reserve	-----	1,00,000
Security premium	-----	10,000
Profit and loss account	1,07,000	4,34,000
(2) Non-current liabilities		
(A) Long term borrowings: 7% Debentures	93,000	1,75,000
9% Mortgage loan	2,20,000	3,00,000
(B) Long term Provisions: Preference share	-----	27,000

suspense account		
Preference share redemption premium account	46,000	38,000
(3) Current liabilities		
(A) Trade payable :Creditors	1,54,000	1,78,000
(B) Other Current liabilities		
Outstanding salaries	29,000	10,000
(C) Short term provisions: Provision for taxation	40,000	56,000
Proposed equity dividend	-----	85,000
Proposed preference dividend	40,000	30,000
	<u>28,09,000</u>	<u>39,63,000</u>
Assets		
(1) Non-current assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets		
Machinery	6,75,000	8,00,000
Furniture	1,56,000	1,46,000
Building	5,00,000	9,10,000
(2) Intangible assets: Goodwill	1,00,000	1,60,000
(3) Other non-current Investment	6,05,000	9,00,000
(B) Other non-current assets: Primary expenses	30,000	25,000
(2) Current Assets		
(A) Stock	3,60,000	4,82,000
(B) Trade receivable: Debtors	2,60,000	3,50,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash	48,000	35,000
(D) Pre paid expenses	75,000	1,55,000
	<u>28,09,000</u>	<u>39,63,000</u>

Additional information:

1. Depreciation on machinery for current year is Rs. 1, 45,000. A part of machine was sold at a loss of Rs. 30,000 in current year.

2. Goodwill Rs. 1,00,000 and Machinery Rs. 4,00,000 are purchased by giving equity shares of Rs. 80,000 and Rs. 3,80,000 respectively and remaining amount is paid in cash.
  3. 10% redeemable preference shares are redeemed at a premium of 8%. For this purpose amount transferred from general reserve. All payments were made except to the shareholders who could not be traced.
  4. Some debentures are converted into equity shares of Rs. 10 each at a premium of 25%. Some debentures are issued at 10% discount.
  5. Provision for tax for current year is Rs. 70,000.
  6. Provision for depreciation on Building is 10%.
- On the basis of above information prepare Cash flow statement as per AS 3 for the year ended 31-03-2024.

Q.4 The balance sheet of Mehta Ltd as on 31-03-2024 is given below.

8

Equity and Liability	2023-24
(1) Owner's Funds	
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10	6,00,000
10% Redeemable Preference share each Rs.100	2,00,000
(B) Reserve and Surplus	2,60,000
(2) Non-current liabilities	
Long term borrowings: 10% Debentures	2,20,000
(3) Current liabilities	
(A) Trade payable: Creditors	30,000
Bills payable	20,000
(B) Other current liabilities: Outstanding expenses	10,000
	<u>13,40,000</u>
Assets	
(1) Non-current assets	
(A) Fixed Assets	11,65,000
(B) Other non-current assets: Primary expenses	15,000

(2) Current assets	
(A) Stock	25,000
(B) Trade receivable: Debtors	65,000
(C) Other current assets: income receivable	12,000
(D) Cash and cash equivalent: Cash	28,000
Bank	30,000
	<u>13,40,000</u>

Additional information:

Sr.	Particulars	
1	Total sales (Cash sales is 1/5 th of credit sales) Rs.	10,80,000
2	Gross profit ratio	40%
3	Net profit (After Interest and 35% tax) Rs.	2,41,800

From the above information calculate the following accounting ratios.

- (1) Rate of return on shareholders' fund. (2) Debtors ratio (based on 360 days)
(3) Operating ratio (4) Rate of return on capital employed

OR

(A) Following particulars received from the Rathod Ltd. as on 31-03-2024.

8

	Rs.		Rs.
Equity share capital	11,00,000	12% preference share capital	6,50,000
Reserve & surplus	5,40,000	10% debentures	6,00,000
Current assets	6,75,000	Fixed assets	27,00,000
Other non-current assets	45,000	Current assets	5,30,000

Other information:

		Rs.
1	Cash sales is 25% of credit sales	
2	Average stock	1,80,000
3	Net profit (Before interest and 35% tax)	8,43,800
4	Stock turn over ratio	15 time
5	Gross profit ratio	40%

From the above information calculate the accounting ratio.

(1) Net profit ratio (2) Current ratio (3) Proprietary ratio (4) Return on capital employed

(B) Write short notes (Any two)

6

1. Difference between Management accounting and financial accounting
2. Difference between the Cash flow statement & Fund flow statement
3. Limitations of financial statements
4. Nature of financial statement
5. Methods of management accounting

*****

Gujarati Version

Max. Marks: 50]

Q.1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ આપો.

15

1. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિના કાર્યક્ષેત્રમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થાય છે?

(અ) નાણાંકીય હિસાબો

(બ) આંતરિક ઓડિટ

(ક) ઇન્વેન્ટરી અંકુશ

(ડ) ઉપરોક્ત બધા જ

2. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિમાં કઈ પદ્ધતિ અને ટેકનિકનો ઉપયોગ થતો નથી?

- (અ) કરાર પડતર પદ્ધતિ (બ) સીમાંત પડતર પદ્ધતિ
(ક) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ (ડ) અંદાજપત્રીય અંકુશ

3. હિસાબી ધોરણ -3_____ ને લાગુ પડે છે

- (અ) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક (બ) રોકડ પ્રવાહ પત્રક
(ક) ગુણોત્તર વિશ્લેષણ (ડ) કાર્યશીલ મૂડીનું પત્રક

4. નીચેના પૈકી કઈ નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદા છે?

- (અ) ભાવ નીતિ ઘડવામાં ઉપયોગી નથી
(બ) નાણા ધીરનાર માટે ઉપયોગી નથી
(ક) મિલકતોની સાચી કિંમત નહિ
(ડ) ખર્ચાળ

5. નીચેના પૈકી કઈ બાબતે પાકુ સરવૈયુ અને નફાનુકશાન ખાતું એ સંયુક્ત અસરનું પરિણામ છે

- (અ) વ્યક્તિગત અભિપ્રાય
(બ) હિસાબી સિધ્ધાંતો અને પ્રણાલિકાઓ
(ક) નોંધાયેલી હકીકતો
(ડ) ઉપરોક્ત બધા જ

6. નીચેના પૈકી કયું નાણાકીય પત્રકોનું લક્ષણ નથી?

- (અ) વૈજ્ઞાનિક રીતે નિર્ણય લઈ શકે (બ) કાયદા મુજબ
(ક) વાજબી ચોકસાઈ (ડ) વ્યક્તિગત અભિપ્રાય

7. નીચેના પૈકી કઈ વિગત સુધારેલ નફા નુકશાન ખાતાની ઉધાર બાજુ દર્શાવવામાં આવતી નથી?
- (અ) નફાની વહેંચણી (બ) મશીનરી વેચાણ નફો
(ક) રોકાણ વેચાણ ખોટ (ડ) સૂચિત ડિવિડન્ડ
8. નીચેના પૈકી કઈ વિગત ભંડોળને અસર કરતી નથી?
- (અ) ડીબેન્ચર બહાર પાડ્યા (બ) દ્રશ્ય મિલકતનું વેચાણ
(ક) લેણદારને ચુકવણી (ડ) પ્રેફરન્સ શેર પરત
9. નાણાકીય પત્રકોના વિશ્લેષણની પધ્ધતિમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થાય છે?
- (અ) તુલનાત્મક પત્રકો (બ) વલણ દર્શાવતી ટકાવારીઓ
(ક) રોકડ પ્રવાહ પત્રક (ડ) ઉપરોક્ત બધા જ
10. નીચેના પૈકી કયો ગુણોત્તર નફાકારકતાનો ગુણોત્તર છે?
- (અ) ઇક્વિટી મૂડી પર વળતરનો દર
(બ) માલિકી ગુણોત્તર
(ક) મૂડી ગીયરીંગ ગુણોત્તર
(ડ) દેવાં ઇક્વિટી ગુણોત્તર
11. ભંડોળ પ્રવાહ પત્રકમાં કાર્યશીલ મૂડી વધે જ્યારે
- (અ) ચાલુ જવાબદારી વધે (બ) ચાલુ જવાબદારી ઘટે
(ક) ચાલુ મિલકત ઘટે (ડ) રોકાણો વધે
12. ગુણોત્તર કોને સૌથી વધુ ઉપયોગી છે?
- (અ) ડીબેન્ચર હોલ્ડર (બ) શેર હોલ્ડર
(ક) સરકાર (ડ) ઉપરોક્ત બધા જ

13. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે?

- (અ) જ્યારે દેવું ઘટે, રોકડ પ્રવાહ ઘટે
- (બ) જ્યારે મિલકત ઘટે, રોકડ પ્રવાહ ઘટે
- (ક) જ્યારે દેવું વધે, રોકડ પ્રવાહ ઘટે
- (ડ) જ્યારે મિલકત વધે, રોકડ પ્રવાહ વધે

14. નીચેના પૈકી કઈ વિગત રોકાણલક્ષી પ્રવૃત્તિમાંથી મળતો રોકડ પ્રવાહ છે.

- (અ) ડિવિડન્ડની ચુકવણી
- (બ) પ્રેફરન્સ શેર પરત
- (ક) પેટન્ટની ખરીદી
- (ડ) ડીબેન્ચર બહાર પાડવા

15. નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ પ્રવાહિતાના ગુણોત્તરમાં થાય છે?

- (અ) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (બ) ઝડપી ગુણોત્તર
- (ક) ચાલુ ગુણોત્તર
- (ડ) ઉપરોક્ત બધા જ

Q.2 (ગમે તે ચાર લખો)

8

1. નાણાંકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ જણાવો.
2. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ આપો.
3. નાણાંકીય પત્રકોના લક્ષણો જણાવો.
4. મૂડી માળખાના ગુણોત્તરો જણાવો.
5. ચાલુ ગુણોત્તર ૨.૫:૧, પ્રવાહી ગુણોત્તર ૧.૮:૧, કાર્યશીલ મૂડી રૂ. ૪,૫૦,૦૦૦, ચાલુ જવાબદારીમાં બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ નથી. ચાલુ મિલકત અને પ્રવાહી મિલકત શોધો.
6. વેચાણ રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦, કાચા નફાનો ગુણોત્તર ૩૫%, સ્ટોક ગુણોત્તર ૨.૫ વખત, કામકાજના દિવસો ૩૫૦, લેણદાર ગુણોત્તર ૧૪૦ દિવસો અને શરૂઆતનો સ્ટોક છેવટના સ્ટોક કરતા રૂ.૧૨,૦૦૦ વધુ છે. લેણદારો શોધો.

7. એ. વિ.નો જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ (તા. ૧-૦૪-૨૦૨૩) શૂન્ય અને (તા. ૩૧-૩-૨૦૨૪) રૂ. ૧૨,૦૦,૦૦૦ પાકા સરવૈયામાં દર્શાવે છે. વર્ષ દરમ્યાન જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો, જે ચાલુ વર્ષથી એક સરખા ચાર હપતામાં માંડી વાળવાના છે. ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક અને સુધારેલ નફા નુકશાન પત્રકમાં અસર આપો.
8. બી. વિ.ની નીચેની માહિતી પરથી રોકડ પ્રવાહ પત્રકમાં અસર જણાવો.
રોકાણો (તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩) રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦ અને (તા.૩૧-૦૩-૨૦૨૪) રૂ. ૪,૫૦,૦૦૦ વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ દરમ્યાન કંપનીએ ૪૦% રોકાણો તેની પડતર કિંમત પર ૨૦% નફાએ વેચ્યા હતા.

Q.3 પટેલ વિ. ના તા. ૩૧-૦૩-૨૩ અને તા. ૩૧-૦૩-૨૪ ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. 13

ઇકિવટી અને દેવાં	31-03-23	31-03-24
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો		
(અ) શેર મૂડી: ઇકિવટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦નો એક એવા	4,00,000	5,00,000
૧૦%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા રૂ. ૮૦ ભરપાઈ	1,60,000	-----
(બ) અનામત વધારો		
જામીનગીરી પ્રીમીયમ	25,000	5,000
સામાન્ય અનામત	2,50,000	2,80,000
મૂડી પરત અનામત	-----	1,00,000
રાખી મુકેલ કમાણી	1,75,000	3,50,000
(2) બિન ચાલુ દેવાં :		
(અ) લાંબાગાળાના દેવાં: ૧૦%ના ડિબેન્યર્સ	-----	90,000
(બ) લાંબાગાળાની જોગવાઈઓ: યંત્ર ઘસારા ફંડ	2,60,000	3,20,000
(3) ચાલુ દેવાં		
(અ) વેપારી દેવાં: લેણદારો	75,000	1,45,000

દેવીહુંડી	15,000	10,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં - જોગવાઈ		
કરવેરાની જોગવાઈ	1,50,000	2,00,000
સૂચિત ઇક્વિટી ડિવિડન્ડ	60,000	1,00,000
	<u>15,70,000</u>	<u>21,00,000</u>
મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(1) દ્રશ્ય મિલકતો : યંત્રો	6,75,000	10,50,000
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો : સુરત મ્યુનિસિપલ બોન્ડ	2,00,000	1,50,000
(ક) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	45,000	30,000
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) સ્ટોક	1,70,000	1,90,000
(બ) દેવાદારો	3,60,000	4,40,000
(ક) અન્ય ચાલુ મિલકતો	-----	-----
(ડ) રોકડ અને રોકડ સમાન : રોકડ સિલક	1,20,000	2,40,000
	<u>15,70,000</u>	<u>21,00,000</u>

વધારાની માહિતી:

1. કંપનીધારાની જોગવાઈનું પાલન કરીને વર્ષની શરૂઆતમાં રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૧૦% પ્રીમિયમ પરત કર્યા હતા
2. ગયા વર્ષના કરવેરાની જવાબદારી રૂ. ૧,૪૦,૦૦૦ નક્કી થઇ, જે ચૂકવી દીધી.
3. ગયા વર્ષનું સૂચિત ઇક્વિટી ડીવિડન્ડ ચાલુ વર્ષમાં ચુકવવામાં આવ્યું હતું
4. એક યંત્ર જેની ચોપડે કિંમત રૂ. ૨,૩૬,૦૦૦ હતી, તે યંત્ર પર એકત્રિત ઘસારો રૂ. ૧,૧૯,૨૦૦ હતો તે તા. ૧-૦૪-૨૦૨૩ ના રોજ રૂ. ૧,૧૨,૦૦૦ માં વેચ્યું હતું.
5. વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૮૦,૦૦૦ ની મૂળ કિંમતના સુરત મ્યુનિસિપલ બોન્ડ રૂ. ૬૯૨૦૦ માં વેચ્યા હતા.

6. વર્ષ દરમ્યાન ૧૦% વટાવે ડિવેન્ડર્સ બહાર પાડવામાં હતા.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી (૧) કાર્યશીલ મૂડીનું પત્રક (૨) સુધારેલ નફા નુકશાન ખાતું અને (૩) ભંડોળ પ્રવાહ તૈયાર કરો.

અથવા

સોલંકી લિ. ના તા. ૩૧-૦૩-૨૩ અને તા. ૩૧-૦૩-૨૪ ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

13

ઇકિવટી અને દેવાં	31-03-23	31-03-24
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો		
(અ) શેર મૂડી: ઇકિવટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦નો એક એવા	12,00,000	17,00,000
૧૦% રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરમૂડી દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા	4,00,000	3,00,000
(બ) અનામત વધારો		
સામાન્ય અનામત	4,80,000	5,20,000
મૂડી પરત અનામત	-----	1,00,000
જામીનગીરી પ્રીમીયમ	-----	10,000
નફાનુકશાન ખાતું	1,07,000	4,34,000
(2) બિન ચાલુ દેવાં: (અ) લાંબાગાળાના દેવાં		
૭ %ના ડિવેન્ડર્સ	93,000	1,75,000
૯%ની ગીરો લોન	2,20,000	3,00,000
(બ) લાંબાગાળાની જોગવાઈઓ: પ્રેફરન્સ શેર પરત ઉપલક ખાતું	-----	27,000
પ્રેફરન્સ શેર પરત પ્રીમીયમ ખાતું	46,000	38,000
(3) ચાલુ દેવાં		
(અ) વેપારી દેવાં: લેણદારો	1,54,000	1,78,000

(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં: ચૂકવવાનો બાકી પગાર	29,000	10,000
(ક) ટૂંકા ગાળાની જોગવાઈઓ: કરવેરાની જોગવાઈ	40,000	56,000
સૂચિત ઇક્વિટી ડીવીડંડ	-----	85,000
સૂચિત પ્રેફરન્સ ડીવીડંડ	40,000	30,000
	<u>28,09,000</u>	<u>39,63,000</u>
મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(1) દ્રશ્ય મિલકતો		
ચંત્રો	6,75,000	8,00,000
ફર્નીચર	1,56,000	1,46,000
મકાન	5,00,000	9,10,000
(2) અદ્રશ્ય મિલકતો : પાઘડી	1,00,000	1,60,000
(3) બિન ચાલુ રોકાણો	6,05,000	9,00,000
(બ) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	30,000	25,000
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) સ્ટોક	3,60,000	4,82,000
(બ) વેપારી લેણાં: દેવાદારો	2,60,000	3,50,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન: રોકડ સિલક	48,000	35,000
(ડ) અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચા	75,000	1,55,000
	<u>28,09,000</u>	<u>39,63,000</u>

વધારાની માહિતી:

1. ચંત્રો પર ચાલુ વર્ષનો ઘસારો રૂ. ૧,૪૫,૦૦૦ ગણેલ છે. ચાલુ વર્ષે ચંત્રનો એક ભાગ રૂ.૩૦,૦૦૦ની ખોટ થી વેચ્યો હતો.

2. રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ પાઘડી અને રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦ ના ચંત્રો ની ખરીદીના અવેજ પેટે અનુક્રમે રૂ. ૮૦,૦૦૦ અને રૂ. ૩,૮૦,૦૦૦ ના ઇક્વિટી શેર અને બાકીની રકમ રોકડમાં ચુકવવામાં આવી.
3. ૧૦%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૮% પ્રીમિયમ પરત કરવામાં આવ્યા હતા પરતની જોગવાઈ સામાન્ય અનામતમાંથી કરવામાં આવી હતી પરંતુ કેટલાક શેર હોલ્ડરોનો પત્તો ના હોવાથી તે સિવાયનાને ચુકવણી કરી હતી.
4. કેટલાક ડિબેન્યર્સ નું રૂ. ૧૦નો એક એવા ઇક્વિટી શેર માં ૨૫%ના પ્રીમિયમ રૂપાંતર કરવામાં આવ્યું હતું, કેટલાક નવા ડિબેન્યર્સ ૧૦% વટાવે બહાર પાડેલ છે.
5. રૂ. ૭૦,૦૦૦ ચાલુ વર્ષે કરવેરા જોગવાઈ ખાતે ફેરબદલ કરવામાં આવ્યા
6. મકાન પર ૧૦% ધસારાની જોગવાઈ કરો.
ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૪ ના રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે હિસાબી ધોરણ – ૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહ તૈયાર કરો.

Q.4 મહેતા લિ.નું તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૪ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

8

ઇક્વિટી અને દેવાં	2023-24
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો	
(અ) શેર મૂડી: ઇક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦નો એક એવા	6,00,000
૧૦%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા	2,00,000
(બ) અનામત વધારો	2,60,000
બિન ચાલુ દેવાં: લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં: ૧૦%ના ડિબેન્યર્સ	2,20,000
(3) ચાલુ દેવાં	
(અ) વેપારી દેવાં: લેણદારો	30,000
દેવીઠુંડી	20,000

(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં: ચૂકવવાનો બાકી ખર્ચ	10,000
	<u>13,40,000</u>
મિલકતો	
(1) બિન ચાલુ મિલકતો	
(અ) કાયમી મિલકતો	11,65,000
(બ) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	15,000
(2) ચાલુ મિલકતો	
(અ) સ્ટોક	25,000
(બ) દેવાદારો	65,000
(ક) અન્ય ચાલુ મિલકતો: મળવાની બાકી આવક	12,000
(ડ) રોકડ અને રોકડ સમાન	
રોકડ સિલક	28,000
બેંક સિલક	<u>30,000</u>
	<u>13,40,000</u>

અન્ય માહિતી :

ક્રમ	વિગત	રૂ.
1	કુલ વેચાણ (રોકડ વેચાણ ઉધાર વેચાણના ૧/૫ છે)	10,80,000
2	કાચા નફા ગુણોત્તર	40%
3	ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને ૩૫% કર બાદ)	2,41,800

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરો શોધો.

(૧) દેવાદાર ગુણોત્તર (૩૬૦ દિવસ) (૨) સંચાલન ગુણોત્તર (૩) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર (૪) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ પર વળતરનો દર

અથવા

(અ) રાહોડ લિ. ની તા ૩૧-૦૩-૨૦૨૪ ના રોજ પુરા થતા વર્ષની નીચેની માહિતી મળે છે.

8

	રૂ.		રૂ.
ઇક્વિટીશેર મૂડી	11,00,000	૧૨%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	6,50,000
અનામત - વધારો	5,40,000	૧૦%ના ડિવેન્યર્સ	6,00,000
ચાલુ મિલકતો	6,75,000	કાયમી મિલકતો	27,00,000
અવાસ્તવિક મિલકતો	45,000	ચાલુ દેવાં	5,30,000

અન્ય માહિતી:

		Rs.
1	રોકડ વેચાણ ઉધાર વેચાણના ૨૫% છે	
2	સરેરાશ સ્ટોક	1,80,000
3	ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને ૩૫% કર પહેલાંનો)	8,43,800
4	સ્ટોક ગુણોત્તર	15 વખત
5	કાયા નફાનો દર	40%

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરો શોધો.

- (૧) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (૨) ચાલુ ગુણોત્તર (૩) માલિકી ગુણોત્તર
(૪) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

(બ) ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે)

6

1. તફાવત આપો: સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને નાણાંકીય હિસાબી પદ્ધતિ
2. તફાવત આપો: રોકડ પ્રવાહ પત્રક અને ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક
3. નાણાંકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ
4. નાણાંકીય પત્રકોનું સ્વરૂપ
5. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિઓ

*****END*****